

Надійність та ефективність функціонування й розвитку економічних і соціальних процесів можна забезпечити через упровадження цінностей підприємницької та едхократичної культури.

Ефективність підприємницької та едхократичної (Стиль управління, що характеризується високою мірою свободи в діях співробітників, переважно неформальним характером взаємодії персоналу і тому подібне Найважливіший параметр едхократії - компетентність) культури забезпечується можливостями розвитку інформаційно-інтелектуального потенціалу менеджерів. Опанування менеджерами технологій ефективного ділового спілкування сприятиме інтенсифікації комунікацій у колективі і з партнерами, а також значному зростанню ефективності їх праці та діяльності підприємства в цілому.

А.В. КРАВЕЦЬ, Харків

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ВІДКРИТИХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Динамічний розвиток акціонерної форми власності в Україні, активізація ринку цінних паперів, зростання кількості акціонерів, необхідність їх захисту потребують підвищеної уваги до питань аналізу функціонування сучасних вітчизняних акціонерних товариств, оцінки ефективності їх емісійної та дивідендної політики, управління прибутком та акціонерним капіталом, фінансової оцінки їх операцій з цінними паперами на фондовому ринку.

Проблеми функціонування та розвитку акціонерних товариств, механізм управління корпоративними фінансами, методи проведення дивідендної політики висвітлювали в своїх працях такі зарубіжні та вітчизняні вчені-економісти як М. Міллер, Ф. Модільяні, М. Гордон, Е. Брігхем, Дж. Літнер, Г. Дональдсон, Р. Брейлі, С. Майєрс, І.А. Бланк, Є.С. Стоянова, В.М. Суторміна, О.Г. Мендрул, І.А. Павленко, М.В. Грідчина та ін.

Основна маса акціонерних товариств в Україні створювалася під час приватизації. На відміну від розвинених країн, акціонерний капітал в Україні утворювався не шляхом об'єднання капіталів, а завдяки розподілу статутних фондів державних підприємств у ході приватизації. Відтак, вітчизняні акціонерні товариства позбавлені багатьох ознак класичних, відкритих корпорацій.

В останні роки спостерігається значне зростання кількості акціонерних товариств в Україні, як відкритих, так і закритих, зростає концентрація акціонерного капіталу у динаміці. Приватизація державних підприємств через їх корпоратизацію зробила акціонерну форму господарювання провідною в Україні.

Поступовий розвиток корпоративного сектору в Україні, підвищення прозорості й цивілізованості формування відносин власності зумовлюють актуальність впровадження ефективних механізмів управління фінансами відкритих акціонерних товариств. Ці механізми вивчаються й реалізуються в системі фінансового менеджменту, а саме в рамках предмета корпоративних фінансів.

Управління фінансами підприємств – це управління у сфері грошових відносин щодо формування, розподілу і використання грошових доходів, нагромаджень і фінансових ресурсів з метою найефективнішого їх використання і підвищення платоспроможності підприємства.

Зміст фінансового менеджменту полягає в ефективному використанні фінансового механізму для досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства.

Фінансовий механізм підприємства – це система управління фінансами, призначена для організації взаємодії фінансових відносин і грошових фондів з метою оптимізації їхнього впливу на кінцеві результати його діяльності. Оптимальна взаємодія фінансових відносин досягається використанням усіх фінансових категорій (виручка, прибуток, амортизація, оборотні кошти, кредит,

бюджет, податки), нормативів, різного роду стимулів, пільг, санкцій та інших фінансових важелів.

До головних завдань фінансового менеджменту належать: виявлення фінансових джерел розвитку товариства; визначення ефективних напрямків інвестування фінансових ресурсів; раціоналізація операцій із цінними паперами; налагодження оптимальних стосунків із фінансово-кредитною системою, суб'єктами господарювання.

Значення управління фінансами підприємств полягає в такій організації роботи фінансових служб, яка дає змогу залучати додаткові фінансові ресурси на найвигідніших умовах, інвестувати їх із найбільшим ефектом, проводити прибуткові операції на фінансовому ринку.

Особливістю відкритих акціонерних товариств щодо організації управління фінансами є відокремлення функції володіння капіталом (який належить широкому колу юридичних і фізичних осіб – акціонерам) від функції управління, як переходить до фахівців-менеджерів. Звідси випливає важлива умова фінансової діяльності акціонерного товариства – дотримання прав акціонерів і відповідно необхідність контролю з виконанням менеджерами цієї умови.

У промислово розвинених країнах застосовують певні механізми корпоративного управління: методи внутрішнього контролю – прямий контроль з боку акціонерів на основі використання прав голосу на зборах акціонерів, представництво в радах директорів; і зовнішнього – правові норми, що визначають функції й відповідальність директорів корпорації; механізм ворожих поглинань, банкрутств компаній, що працюють неефективно. Саме останні два механізми і забезпечують перерозподіл прав власності в разі неефективного контролю з боку акціонерів. Зовнішній механізм контролю за діяльністю корпорації також забезпечують фінансові ринки. Вони спонукають керівництво до ефективної діяльності, щоб власники не ліквідували своїх пакетів акцій.

На сьогодні найбільш актуальним для вітчизняних акціонерних товариств залишається питання необхідності застосування сучасних методів та інструментів у процесі управління фінансами.

Таким чином, система управління відкритим акціонерним товариством має базуватися на балансі інтересів основних агентських груп: акціонерів, менеджерів, кредиторів. Неврахування цих інтересів може призводити до низки негативних наслідків для корпорації: від зниження курсу акцій і підвищення вартості капіталу до втрат капіталу та зниження темпів зростання.